

Kraków wygodny do życia

2025-07-15

Jak stworzyć miasto, w którym codzienność staje się łatwiejsza, a mieszkańcy mogą liczyć na realne wsparcie w kluczowych sferach życia? Kraków od lat inwestuje nie tylko w rozwój infrastruktury, lecz także w jakość życia - od mieszkań komunalnych i dostępnych form opieki zdrowotnej, przez rozbudowany transport publiczny, po nowoczesną gospodarkę komunalną. Rok 2024 przyniósł konkretne działania i programy, które pokazują, że miasto konsekwentnie buduje swoją przyszłość w oparciu o potrzeby mieszkańców.

Remonty pustostanów i nowe programy mieszkaniowe

Polityka mieszkaniowa to kolejny obszar, w którym widoczne jest wzmocnienie aktywności miasta. Polega ona m.in. na dywersyfikacji narzędzi służących poprawie sytuacji osób starających się o własne lokum.

Mimo ograniczonego zasobu mieszkaniowego miastu udało się w ostatnim roku wyremontować ponad 400 pustostanów - to o 20 proc. więcej niż w 2023 r. W tegorocznym budżecie przewidziano na ten cel 17,6 mln zł. W 2024 r. wzrosła liczba osób oczekujących na lokal (906, wobec 771 w 2023 r.), ale jednocześnie istotnie skrócił się czas oczekiwania - z 24,2 do 11,1 miesięcy.

Wzrosła też liczba lokali nadających się do zasiedlenia - z 1 007 do 1 199. W 2024 r. w zasobie mieszkaniowym były 14 604 lokale komunalne, co stanowiło 3,2 proc. wszystkich mieszkań w Krakowie. Pozyskano także 511 nowych lokali. Zarząd Budynków Komunalnych zarządził 207 budynkami: 42 proc. z nich było w dobrym stanie, 5,8 proc. - w złym, a pozostałe w średnim. Wydatki remontowe wzrosły do 17,4 mln zł. Liczba zadłużonych lokali spadła z 1 847 w 2023 r. do 1 372 w 2024 r., co przekłada się na spadek wskaźnika zadłużenia do 9,39 proc. (z 12,58 proc.). Wynika to ze skutecznych działań windykacyjnych. Średnia stawka czynszu w zasobie mieszkaniowym miasta w 2024 r. wynosiła 8,62 zł/m² (bez zmian względem 2023 r.), a dochody z najmu (z mediami) wyniosły 122,8 mln zł, natomiast wydatki (z mediami i zaliczkami) - 151,3 mln zł. Miasto wypłaciło dodatki mieszkaniowe na łączną kwotę 24,9 mln zł, a także zasiłki celowe (5,25 mln zł) i zapewniło mieszkańcom nieodpłatne porady prawne.

W ramach realizacji Wieloletniego Programu Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym 2021-2025 Kraków wspiera spójność społeczną poprzez:

- powiększanie zasobu mieszkań i pomieszczeń tymczasowych
- ich utrzymanie w dobrym stanie technicznym
- zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców.

W ramach pomocy mieszkaniowej kontynuowano program „Mieszkanie za remont”, który w zeszłym roku miał swoją III edycję. Wówczas do urzędu wpłynęło 1 061 wniosków, z czego 150 osób zakwalifikowało się do programu. W tym roku program będzie kontynuowany we wrześniu. Niebawem rozpocznie się również realizacja Społecznej Agencji Najmu - pozwalającej zwiększyć dostępność mieszkań bez konieczności ponoszenia przez miasto wydatków na budowę nowych lokali. W efekcie

rozszerzy się oferta mieszkaniowa dla osób o średnich dochodach, dla których zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na zasadach rynkowych stanowi nadmierne obciążenie finansowe (do dyspozycji będzie 50 wyremontowanych mieszkań). Kraków prowadzi również intensywne działania w kierunku budowy około 130 mieszkań w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej spółki KZN Ziemia Krakowska. W obszarze polityki mieszkaniowej miasto we współpracy z Politechniką Krakowską opracowało i realizuje innowacyjny program społeczny dotyczący uwolnienia tzw. więźniów czwartego piętra – poprzez budowę wind w 12 budynkach komunalnych. W dwóch obiektach – przy ul. Borkowskiej – prace koncepcyjne już się zakończyły, natomiast dla pozostałych 10 opracowywane są projekty wind, które pozwolą wytypować najwłaściwszy użytkowo wariant.

Nowe linie i wzrost liczby pasażerów

Rok 2024 był dla krakowskiego transportu czasem intensywnego rozwoju oraz kontynuacji działań na rzecz zrównoważonej mobilności. Kluczową rolę odegrała komunikacja miejska, organizowana przez Zarząd Transportu Publicznego we współpracy z MPK SA. System objął aż 229 linii (202 autobusowe i 27 tramwajowych), a liczba pasażerów wzrosła do 368,1 mln, co oznacza 4-proc. wzrost w porównaniu z rokiem 2023. Wprowadzono 12 nowych linii autobusowych, a komunikacja aglomeracyjna została rozszerzona o kolejne gminy, m.in. Zabierzów, Zielonki i Kocmyrzów-Luborzycę. Zacieśnia się także integracja transportu – sprzedano ponad 732 tys. Biletów Metropolitalnych (wzrost o 138 proc. rok do roku).

Nowa, 10-letnia umowa z operatorem Mobilis oraz zakup 89 nowych autobusów to kolejne kroki ku poprawie jakości usług. W 2024 roku tabor MPK liczył 645 autobusów i 333 tramwaje, a średni wiek pojazdów stopniowo się obniża – w przypadku autobusów Mobilis wynosi jedynie 4,5 roku. Torowiska objęte modernizacją sięgnęły 94,8 proc. całej sieci.

Istotne zmiany zaszły również w zakresie infrastruktury drogowej. Zmodernizowano 23,64 km nawierzchni, rozwijano sieć parkingów P+R – liczba miejsc niemal się podwoiła, osiągając 1 625. Nowe obiekty powstały m.in. w Górcie Narodowej, Krowodrzy Górcie, Pachońskiego i Prądniku Czerwonym. Łącznie Kraków dysponuje już dziesięcioma zintegrowanymi węzłami przesiadkowymi.

Kontynuowano również rozwój transportu rowerowego. Dzięki inwestycjom, głównie wzdłuż al. 29 Listopada, przybyło 6,8 km nowej infrastruktury, a całkowita długość tras rowerowych osiągnęła 236,2 km. Zainstalowano również 888 stojaków i 31 stacji naprawczych. System LajkBike oferował 1 000 rowerów (w tym 500 elektrycznych), a wypożyczalnia Park-e-Bike zarejestrowała ponad 14 tys. wypożyczeń.

Centrum Sterowania Ruchem nadal usprawniało miejską mobilność – systemy UTCS (dla sygnalizacji świetlnej) i TTSS (dla tramwajów i tablic pasażerskich) objęły dodatkowe 7 km sieci, m.in. na al. 29 Listopada i w rejonie Górki Narodowej. Zmniejszyła się liczba zarejestrowanych samochodów osobowych (494 644 wobec 592 462 w 2023 r.), co częściowo wynikało z usunięcia nieużywanych pojazdów z rejestrów.

Niepokojącym trendem pozostaje jednak wzrost liczby wypadków – w 2024 roku odnotowano ich 9 381 (wobec 8 955 w 2023). Wzrosła liczba rannych (1 003 osoby), ale zmniejszyła się liczba ofiar

śmiertelnych – z 9 do 4. Aż 13,4 proc. wypadków dotyczyło pieszych.

Na realizację działań w ramach miejskiego programu transportowego przeznaczono w 2024 roku blisko 1,2 mld zł. Wśród inwestycji znalazły się m.in. budowa linii tramwajowych, przystanków SKA, węzłów przesiadkowych i nowych odcinków dróg. Studium Podstawowych Tras Rowerowych – dokument strategiczny, przekształcony z programu inwestycyjnego – pozostaje fundamentem integracji sieci rowerowej z innymi środkami transportu. Wydano na jego realizację ponad 6,7 mln zł.

Transport w Krakowie w 2024 roku to przykład zrównoważonego rozwoju miejskiej mobilności – nowoczesny, dostępny i coraz bardziej ekologiczny.

Gospodarka oparta na wiedzy, innowacjach i kapitale ludzkim

W 2024 roku gospodarka komunalna w Krakowie opierała się na pięciu kluczowych obszarach: zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, dostawach energii cieplnej, utrzymaniu czystości, gospodarowaniu odpadami oraz zarządzaniu cmentarzami. Celem działań w tych dziedzinach była poprawa jakości usług publicznych, rozwój infrastruktury oraz zwiększenie efektywności działań komunalnych.

Wodociągi Miasta Krakowa SA zapewniły dostęp do sieci wodociągowej 99,8 proc. mieszkańców, a 92,7 proc. korzystało z kanalizacji. Średnie roczne zużycie wody wzrosło do 46,64 m³ na osobę. Woda spełniała wszystkie normy sanitarne, co potwierdzały regularne badania jakości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie stwierdził zagrożeń zdrowotnych. Wymieniono 686 metrów przestarzałych rur azbestocementowych, a do wymiany pozostało jeszcze około 23,2 km. W ramach Programu Budowy Infrastruktury Sanitarnej powstało 3,6 km nowej sieci wodociągowej i 10,6 km kanalizacyjnej. Inwestycje spółki w 2024 roku przekroczyły 156 mln zł, z czego ponad połowa dotyczyła realizacji celów Strategii Rozwoju Krakowa 2030.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA objęło swoją siecią 59,6 proc. mieszkańców, z czego 34,1 proc. korzystało z dostarczanej ciepłej wody. W 2024 roku podłączono 127 nowych obiektów (126 węzłów cieplnych) oraz rozbudowano sieć o 9,7 km. Kontynuowano program dostarczania ciepłej wody użytkowej i likwidacji pieców węglowych. Rozwijano też technologie OZE i inteligentne sieci ciepłownicze. Na działania MPEC przeznaczył łącznie ponad 162 mln zł, z czego 115 mln stanowiły inwestycje wspierające SRK 2030.

W zakresie utrzymania czystości gmina zrealizowała pełny zakres możliwego mechanicznego oczyszczania ulic i chodników – łączna długość zmywanych dróg w 2024 roku wyniosła 2 929 km. MPO odpowiadało za sprzątanie pasów drogowych, torowisk, terenów zielonych, opróżnianie koszy ulicznych oraz całodobowe pogotowie czystościowe, interweniujące w kluczowych punktach miasta, takich jak Rynek Główny czy Kazimierz. Kontynuowano też modernizację taboru MPO – na zakup niskoemisyjnych pojazdów przeznaczono ponad 820 tys. zł. Inwestycje te realizowano w ramach Strategii Rozwoju Krakowa, stawiającej na zrównoważony rozwój środowiska miejskiego.

Zdrowie i dobre samopoczucie mieszkańców

Polityka Miasta Krakowa w dziedzinie zdrowia obejmuje kompleksowe działania mające na celu

zapewnienie mieszkańcom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego, a także rozwój i dostępność instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3. W 2024 r. w obszarze zdrowia realizowano trzy kluczowe usługi: zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tworzenie warunków dla opieki zdrowotnej oraz profilaktykę i terapię uzależnień od alkoholu.

Zapotrzebowanie na miejsca w żłobkach i innych instytucjach opieki nad małymi dziećmi stale rośnie. Miasto odpowiada na te potrzeby poprzez rozbudowę istniejącej infrastruktury oraz wspieranie prywatnych form opieki. W latach 2011–2024 liczba miejsc w miejskich żłobkach wzrosła z 1900 do 2331. Jednocześnie dynamicznie rozwijał się sektor niepubliczny – liczba dotowanych przez miasto placówek wzrosła z 14 w 2012 r. do 353 w 2024 r.

Kraków inwestuje również w rozwój infrastruktury – w 2024 r. kontynuowano realizację programu budowy żłobków na lata 2023–2026, w ramach którego powstanie ponad 1000 nowych miejsc opieki. Projekt jest współfinansowany z Krajowego Planu Odbudowy oraz budżetu państwa. Dodatkowo, dzięki współpracy z UNICEF, w 2024 r. zabezpieczono miejsca dla dzieci uchodźców z Ukrainy w placówkach niepublicznych.

Kraków realizuje działania wspierające funkcjonowanie lecznictwa otwartego i zamkniętego, programy polityki zdrowotnej, profilaktykę oraz edukację zdrowotną.

Jednym z wyzwań pozostaje dostępność specjalistów. W 2024 r. średni czas oczekiwania na wizytę u kardiologa wynosił 102 dni, natomiast do onkologa – 33 dni (wobec 35 dni w 2023 r.). Kraków monitoruje te wskaźniki w celu poprawy jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych.

W 2024 r. realizowano 11 miejskich programów polityki zdrowotnej na łączną kwotę ponad 5,5 mln zł. Skorzystało z nich blisko 10 tys. mieszkańców. Programy obejmowały m.in. rehabilitację, leczenie niepłodności metodą in vitro czy wsparcie dla osób niesamodzielnych i ich opiekunów.

Kraków kontynuował działania profilaktyczne w zakresie uzależnień, kierując je głównie do uczniów, nauczycieli, rodziców i specjalistów szkolnych. Szkolenia wzmacniały kompetencje społeczne młodzieży, uczyły asertywności, radzenia sobie ze stresem i przeciwdziałały zachowaniom ryzykownym. Zrealizowano 782 szkolenia, w których uczestniczyło ponad 14 tys. osób, co objęło 13,8 proc. dzieci i młodzieży (spadek względem 2023 r.). Jednocześnie wzrosła liczba szkół objętych programem – ze średnio 55 w 2021 r. do 115 w 2024 r. Na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023–2026 miasto realizuje zadania z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień od alkoholu oraz substancji psychoaktywnych.

Wydatki na profilaktykę i przeciwdziałanie uzależnieniom wyniosły łącznie 37,7 mln zł. Działania realizowano w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii 2023–2026, którego celem jest ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i rodzinnych wynikających z uzależnień oraz promowanie zdrowego stylu życia.